

стор. 2

ЗБЕРЕЖЕННЯ ДУХОВНОСТІ – ДОБРА СПРАВА

У Києві розпочалися III Покровські міжнародні місіонерсько-просвітницькі читання

стор. 4-5

РОЗЛУЧЕНІ ВІЙНОЮ

Історичний нарис

Замість ляльки — тютюн і пляшка

Широка реклама та легкий доступ до тютюнових виробів і алкоголю стає причиною вживання цих продуктів дітьми

Ірина ЩЕРБАТА
"Хрещатик"

Кожен шостий учень 4–5 класу вже викурих першу сигарету, кожен третій — випив першу чарку. Кожен шостий дев'ятикласник спробував легкий наркотик — марихуану чи гашиш. Це дані дослідження "Здоров'я та орієнтації поведінки учнівської молоді", яке провів Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка за підтримки ЮНІСЕФ в Україні.

Найстрашніше, що випадки вживання школярами алкоголю та куріння не викликають у перехожих нині жодної реакції. Лише одиниці сторонніх людей можуть зреагувати на школяра з сигаретою чи пивом і зробити йому зауваження. Байдужість не є показником того, що проблеми дитячого тютюнокуріння та вживання алкоголю в суспільстві нема. Навпаки — вона є і постає дуже гостро для тисяч родин.

Причини раннього "дорослішання" дітей криються в кількох моментах. Батьки вказують на поширену рекламу, на легкий доступ до тютюну та алкоголю в магазинах. Психологи найпершим називають сімейне середовище, адже саме воно має стати тим місцем, де дитина самостверджується. Якщо ж через батьківське насилля, що може проявлятися в будь-якій формі — моральній, фізичній, економічній, дитина не може підвищити власну самооцінку в сім'ї, вона намагається зробити це в школі. Якщо ж і в школі не вдається, тоді лишаться компанії однодумців і вулиця з усіма її спокусами.

Ще одна причина, яка "відчиняє" дітям двері у світ сигарет і алкоголю — порушення законодавства недобросовісними підприємцями і продавцями. Зокрема Прокуратура Києва нещодавно провела роботу з виявлення МАФів, які розміщені в межах 300 метрів від школи, що заборонено українським законодавством. Проте такі порушення є, і легкодоступні кіоски зі спиртними напоями і сигаретами стають приманкою для школярів.

Безпроблемний доступ до сигарет і пива учні можуть знайти і в підземних переходах, і на стихійних ринках. Продавцям у гонитві за наживою часто і на думку не спадає перевірити документи чи запитати вік юного покупця ●

Продовження теми на 3-й стор.

ОФІЦІЙНО

“Київводоканал” повернули територіальній громаді столиці

22 жовтня 2010 року Господарський суд Києва визнав недійсним договір купівлі-продажу 25,464 % акцій ВАТ “АК “Київводоканал”. Згідно з рішенням суду, акції підприємства підлягають поверненню у власність територіальній громаді міста. “Я переконаний, що такі стратегічно важливі об’єкти, як ВАТ “АК “Київводоканал”, мають належати територіальній громаді. Рішення суду від 22 жовтня 2010 року дає змогу відновити контроль за діяльністю підприємства, залучити інвестиції, здійснити його реформування та забезпечити стабільний розвиток компанії”, — наголосив перший заступник голови КМДА Олександр Попов •

Заборонено рекламні носії, встановлені з порушеннями

Столична адміністрація скасувала 66 дозволів на розміщення носіїв зовнішньої реклами в місті. Відповідне розпорядження підписав Київський міський голова Леонід Черновецький.

Згідно з документом, скасовано дозволи на розміщення рекламних носіїв різного типу: рекламних вивісок і щитів, лайтпостерів, банерів, кронштейнів тощо. Головна причина скасування цих дозволів — установа рекламних конструкцій із порушеннями або ж недотримання чи неналежне виконання підприємцями окремих умов дозволів •

Столичний метрополітен купує вагони та ремонт ескалатори

Крюківський вагонобудівний завод поставив комунальному підприємству “Київський метрополітен” потяг із п’ятьма вагонами, повідомляє “Українська правда”. Цей потяг успішно пройшов випробування. Нагадаємо, в липні “Київський метрополітен” придбав шість, а у вересні — п’ять вагонів. Усього ж інвентарний парк рухомого складу налічує 669 пасажирських вагонів. У той же час столичний метрополітен активно ремонтує ескалатори. Так, 26 жовтня на станції “Лук’янівській” Сирецько-Печерської лінії метро розпочнеться капітальний ремонт ескалатора № 3 і триватиме до 25 грудня. Проводиться і капітальний ремонт ескалатора № 2 нижнього нахилу на станції “Шулявській”, а закінчиться 28 грудня. Загалом із початку року відремонтовано вісім ескалаторів на “Шулявській” і “Лук’янівській”, інформує “Українська правда” з посиланням на прес-службу “Київського метрополітену” •

Київські школи виховують патріотів

Патріотичне виховання дітей і молоді — одне з найважливіших завдань суспільства — набуває особливого значення напередодні святкування 66-ї річниці визволення України та 67-ї річниці визволення Києва від фашистських загарбників. Головне управління освіти і науки КМДА в навчальних закладах провело заходи, спрямовані на збереження історичної пам’яті та виховання в молоді поваги до подвигу героїв. У школах оновлено кімнати та експозиції бойової слави, при навчальних закладах Києва працюють 77 музеїв історичного профілю, учні та студенти зустрічаються з ветеранами, а також долучаються до робіт із облаштування монументів, присвячених Другій світовій війні •

Документальна виставка розкаже про “Незабутнє”

У вівторок, 26 жовтня, в приміщенні Київського центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України відкрилася експозиція “Незабутнє. До 66-ї річниці визволення України від фашистських загарбників”. Виставку підготовлено Держкомархівом і державними архівами України. Мовою рідкісних документів експозиція розповідає про дискусійні питання історії війни. Виставка працює за адресою: вулиця Володимирська, 22-а (територія заповідника “Софія Київська”) •

Збереження духовності — добра справа

У Києві розпочалися III Покровські міжнародні місіонерсько-просвітницькі читання

Фото: Григорій КУБАНЦОВА

У відкритті місіонерських читань взяли участь перший заступник голови КМДА Олександр Попов та архієпископ Полтавський і Миргородський Филип

Оксана ЛИСИНОК
“Хрещатик”

Учора в столиці відкрилися III Покровські міжнародні місіонерсько-просвітницькі читання на тему “Стратегія духовного розвитку України: єдність духу в союзі миру”. У відкритті взяли участь перший заступник голови КМДА Олександр Попов та заступник голови столичної держадміністрації Леонід Новохатько. Серед учасників — представники усіх областей України, а також Росії, Білорусі, Німеччини, Італії та Чехії.

З благословення Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира в Києві з 26 до 28 жовтня триватимуть місіонерські читання, присвячені його 75-річчю.

Організаторами щорічного науково-практичного форуму виступили місіонерський відділ при Священному Синоді Української Православної Церкви і Всеукраїнське Православне педагогічне товариство разом з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Київська духовна академія, семінарії.

У відкритті читань взяли участь перший заступник голови КМДА Олександр Попов та заступник голови КМДА Леонід Новохатько.

“Настав час об’єднувати націю для розв’язання проблем, що нині, на жаль, існують у розвитку нашої країни. Сьогодні розглянемо питання, які дуже турбують місцеву державну владу. З ініціативи духовенства за участю освітян, громадських організацій зробимо конкретний крок у висвячення тих шля-

хів, що потрібні для розв’язання проблем сім’ї та молоді, духовності, освіти. Обговоримо питання запровадження навчального предмета християнської етики та культури в освітніх закладах

Києва”, — зазначив Олександр Попов.

“Ми збираємося для того, щоб говорити про співпрацю із системою освіти. Тому що ми мусимо сформувати майбутнє покоління, виховане і на цінностях православних. Сьогодні одне з головних питань — запровадження курсу “Християнська етика в українській культурі”. Ми розглядаємо цей предмет лише як культурологічний. Його мета — виховати дітей і розповісти їм про нашу релігію, духовні та національні цінності. Щоб вони знали про витоки культури в освітніх закладах

Коп Полтавський і Миргородський Филип.

Чотири роки поспіль у 135 столичних школах викладали пробний курс християнської етики для перших-четвертих класів, але нині, на жаль, це лише перспектива.

Міністр освіти і науки України Дмитро Табачник надіслав листа, в якому висловив сподівання на плідну співпрацю міністерства з Українською Православною Церквою “у спільній справі виховання майбутніх поколінь на засадах високої і чистої моралі”.

У рамках читань заплановано провести два пленарних засідання, п’ять секцій та круглий стіл •

Фото: Микола ТИМЧЕНКО

Перший заступник голови КМДА Олександр Попов підтримує запровадження навчального предмета християнської етики та культури в освітніх закладах Києва

Щоб не бути “білою вороною”

Психологи стверджують, що 90—95 відсотків причин вживання алкоголю та тютюну серед молоді слід шукати в сім’ї

Ірина ЩЕРБАТА
“Хрещатик”

Уже другий рік діє стаття, за якою міліція в разі затримання учня із сигаретою чи спиртним викликає батьків, щоб скласти адміністративний протокол і виписати штраф. Проте практика свідчить, що протокол і штраф не розв’язують проблеми. І немає жодної гарантії, що принагідно наступного разу школяр відмовиться від цигарки чи пляшки пива. Адже причини дитячого бажання скуштувати “заборонений плід” значно глибші.

Бути як тато

Переступаючи поріг школи, дитина переходить з одного соціального середовища в інше. Батькам варто пам’ятати, що досвід, набутий у попередньому оточенні, дитина може використовувати. Відверто про причини свого куріння розповів учень 10 класу однієї зі столичних шкіл: “Батьки винні у тому, що діти курять. Ось мій батько не курил, доки не виникли труднощі на роботі. Що ж тепер мені лишається робити? Коли отримаю двійку за контрольну, то також брати сигарету”.

Штовхає дітей спробувати алкоголь або сигарету і неорганізоване дозвілля. Частину вільного часу забирає школа, але ж лишається післяурочний час. Сьогодні похід у цирк обходиться родині недешево. Гурток танців, музичну школу, басейн спроможні оплачувати не всі батьки. Тоді дитина проводить вільний час із друзями, в компанії яких найчастіше і викурює свою першу сигарету та випиває першу чарку.

Спільна праця

Освітня наголошує: важливо працювати у тριάді батьки — вчителі — діти. Директор гімназії “Потенціал” Алла Малішевська розповідає: “Діти — такі ж члени суспільства, як і всі інші, тому їх не потрібно ізольовувати від навколишніх впливів. Проте є сім’ї, де куріння батьки не сприймають як проблему. Дорослі курять — і це нормально. Однак їхня дитина не повинна брати тютюн, поки вона дитина”. Так і зі спиртним. Інколи батьки пропонують неповнолітнім синам і донькам випити “за компанію”.

Психологи акцентують увагу на батьківській довірі до дітей. “Є сходинки життя, коли дитина пробує все: сигарети, алкоголь. Але хтось проходить їх з допомогою батьків, а хтось застрягає на них, — розповідає психолог-практик Володимир

Хмелько. — Діти відкриті. Вони знають, як з ними потрібно поводитися, і кажуть про це. Тому батькам важливо дослухатися до своїх синів і доньок. Адже завдання батьків — створити такі умови в сім’ї, щоб дитина розкрила свої таланти і стала самостійною”. Проте надмірна зайнятість роботою, собою, нерозуміння психологічних особливостей свого чада перешкоджає здоровому психічному розвитку. Коли в батьків немає контакту з дитиною, гальмується формування внутрішнього стрижня дитини, без якого в неповнолітнього виникає страх стати “білою вороною” в компанії однолітків.

“Інколи лекція про шкідливість куріння і вживання алкоголю у класі, де це явище непоширене, навпаки спонукає учнів спробувати “заборонений плід”. Насправді діти самі розуміють, що це недобре. У вихованні важливо не акцентувати увагу на тому, наскільки це погано робити, а переорієнтувати сприйняття, — розповідає психолог-практик Наталя Хмелько. — Проте якщо дитина курить, потрібно з’ясувати мотиви цього і зорієнтувати її на усвідомлені вчинки. Важливо, щоб вона бачила зворотний зв’язок з оточенням: “Так, ти куриш. Кури. І ми поважаємо твій вибір. Але поважай і нас. І пам’ятай, що нам це заважає і шкодить”.

Право на цигарочку

“Твоя ніч — добав вогню”, “Все під контролем”, “Смак вільного життя!” — рекламні приманки для молодіжних тусовок. На щастя, від 1 січня 2009 року заборонено рекламу алкогольних напоїв, тютюнових виробів і відповідних торгових марок засобами зовнішньої реклами, також діє заборона на звукову інформацію про спонсорство. Реклама пива під час спортивних передач однозначно викликає у батьків обурення.

З 1 січня 2010 також заборонено рекла-

Фото: Миколи ТИМЕНКА

Психологи рекомендують з’ясувати мотиви куріння дитини та зорієнтувати її на усвідомлені вчинки

му алкогольних напоїв, тютюнових виробів і відповідних торгових марок в усіх друкованих ЗМІ, крім спеціалізованих видань. Проте доступність Інтернету викли-

кає у батьків неоднозначні думки. Вони розуміють користь відкритої інформації, однак переймаються якістю інформації, яка “забруднює” мозок дитини ●

ДОВІДКА “ХРЕЩАТИКА”

Ще в Стародавній Греції у 5 ст. до н. е. Геродот описував, як скіфи курили.

В Англії за часів Єлизавети I курців прирівнювали до злодіїв. Їх водили вулицями з мотузками на шії. У Росії за царювання Михайла Федоровича звинувачених у курінні карали ударами. Якщо ловили вперше — давали 60 ударів по ступнях, удруге — відрізали ніс або вуха, втретє — страчували. 1634 року в Москві сталася пожежа, причиною якої, на думку царя, було куріння. Тоді ж його заборонили під страхом смертної кари.

ПРЯМА МОВА

Як розв’язати проблему продажу молоді тютюнової та алкогольної продукції?

Світлана МОСКАЛЕНКО, студентка, менеджер з туризму:

— Особисто мене пригнічує, коли пішоходи курять на ходу, не кажу вже про розпиття спиртних напоїв. Молоді це стосується насамперед. Не лише неприємно, а й шкода таких людей, бо вони гублять своє здоров’я. Для цього потрібно відводити спеціальні місця, можливо, штрафувати, організувати рейди, чергування дружинників. На місці державних чиновників я б зробила трьохсотвідсоткову накрутку на вартості сигарет і алкогольних напоїв та заборонила б

продавати цей товар після двадцять першої години.

Любов ГЛУЩЕНКО, педагог:
— Попри високу інформованість молоді, велику виховну роботу, що проводять педагоги в навчальних закладах, проблема лишається. Думаю, розв’язати її можна зайнятістю молодих людей у вільний від навчання час. Але, як відомо, дозвіл сьогодні дуже дорого коштує, скажімо, відвідування спортивної секції не кожен собі дозволить. Саме від байдкування людини привчається до шкідливих звичок.

Олександр ОСТАПЧУК, студент:

— Пріоритети сучасного суспільства, на жаль, переважають у бік матеріального. Реалізація спиртного і тютюнових виробів — дуже прибутковий бізнес. Недивно, що футбольний матч перериває реклама пива. Ось вам приклад поєднання непоєднуваних, здавалося б, речей. Якщо і можна щось зробити на рівні держави, то це заборонити рекламу тютюну і алкоголю. Жорстко, але дієво. Але від спокуси заробити легкі гроші не встоїть навіть держава.

Олександр АЛІКІН, журналіст:

— Студенти — особлива категорія. І що краще їх забезпечують батьки, то розгульніше вони живуть. Моя онучка тільки-но пішла до школи, вона з батьками живе у США. Там держава застосовує абсолютно інші принципи виховання. І насамперед — це пошана до своєї країни. Дітей, образно кажучи, ще з пелюшок орієнтують на освіту, вибір професії, певний режим життя, відповідальність перед суспільством, майбутньою сім’єю. Вільний час не кожен собі може дозволити.

Валентина ЛИСЕНКО, няня:

— Я вважаю, що потрібно заборонити продавати молоді пиво та інші спиртні напої, сигарети, а щодо порушників застосовувати штрафні санкції. Потрібно підсилити патруль у місті, в парках, скверах, встановити певні часові рамки для реалізації такої продукції. Особливо я б заборонила продавати сигарети молодим жінкам як майбутнім мамам, адже за такої екології здоров’я людей і без того під загрозою. Державі потрібно піклуватися не стільки про бізнес, скільки про свою націю, про майбутнє покоління.

Розлучені війною

Оксана ЛИСИНЮК
"Хрещатик"

Ще до війни в селі Лух Івановської області в Росії в сім'ї вчителів Малиновських народилися сини. Так сталося, що старший із них, Костянтин, помер. А пізніше, із різницею в кілька років, народилися Борис і Лев. Ще з дитинства хлопчики були нерозлучними, навіть до школи пішли одночасно, тільки Борис — у перший, а Лев, підготовлений батьком удома, — одразу до четвертого класу.

Зростали хлопці в любові та турботі, завжди допомагали і підтримували одне одного. І після довгої розлуки, коли не бачилися, мріяли про зустріч. Вони були частинами цілого.

Усе було б добре, якби не почалася війна. Бориса, меншого брата, відправили на фронт із армії, а Лев пішов добровольцем із інститутської лави.

Зустріч

Бориса Малиновського було призвано на військову службу в жовтні 1939 року в місто Пушкіно. Там розташовувався артилерійський полк. А брат, який ще навчався в інституті, лишався вдома, в Іваново.

Коли почалася війна, артилерійський полк відправили на кордон із Фінляндією, саме тоді старший брат Бориса Миколайовича, Лев Миколайович Малиновський, пішов добровольцем до армії. Його відрядили до танково-мотоциклетного училища до Ільїно-озера, під Нижнім Новгородом.

Відтоді, як меншого Малиновського було призвано на службу до лав армії, брати не ба-

Лев Миколайович Малиновський

чилися. Лише в 1940 році батько з Льовою приїздили на кілька годин його провідати.

Ніхто тоді не знав, що зустрітися рідним людям судилося ще лише раз. Полк Бориса "перекидають" із Фінляндії поки що не зрозуміло куди. У дорозі він дізнається, що ешелони проходять повз його рідне місто Іваново. Не тямлячи себе від радості, Борис Малиновський відпрошується в старшого по ешелону на кілька годин і біжить додому, провідати маму з батьком.

Удома батько подарував сину ві надію, що їх можуть відвести до військових таборів до Ільїно-озера, де служить брат.

"Батько як у воду дивився. Полк розвантажився на станції, назву якої було вказано в адресі брата. Був полудень. Я запитав у військового, який проходить повз, де танкове училище. Воно виявилось поруч. Йшов туди і не вірив, що побачу Льову. У дитинстві ми були завжди разом і дуже любили одне одного. Брат зростає високим і худим, а в мене все було навпаки", — розповідає Борис Миколайович.

Саме в той час рота танкістів у чорних шинелях йшла з ідальні. "Голову Льови — він був найвищим — я побачив одразу. Підійшов до сержанта, який супроводжував роту, і сказав, що шойно

прибув із фронту, хочу побачити брата. Його викликали із строю. Ми обійнялися, я відчув, що до горла підступив комочок, а з очей потекли сльози. Я намагався поводитися стримано, але коли побачив побриту голову брата, на якій раніше так гарно, невеличкою хвилькою було пшеничного кольору волосся, його чорну шинель танкіста — не витримав... Брат змужнів і став ще більше схожим на нашого батька в молодості".

Наступного дня брати стріляли з нагана по саморобній мішені. Борис Миколайович частіше не влучав, а от Лев Миколайович із тридцяти кроків влучав кулю за кулею. Він ще в школі захоплювався стрільбою.

Кінець серпня і вересень, що провели в тилу, пролетіли як один день. Військову частину Бориса Малиновського перейменували в 108-й гарматний артилерійський полк, а важкі гаубиці замінили легкими 107-міліметровими гарматами. Солдати тут жили у великих землянках із двоповерховими нарами всередині. Вранці замість зарядки купалися в озері. Потім — бойова підготовка. Борис прагнув частіше відвідувати Лева. Але в курсантів суворіші порядки. Часто повертався ні з чим — заняття в училищі йшли вдень і ввечері. Все ж їм вдавалося бачитися хоча б раз на тиждень.

10 жовтня полк підняли по бойовій тривозі. Дивізіон артилерійців вирушав першим, і в Малиновського-меншого не було навіть кількох хвилин, щоб попрощатися зі старшим братом. "Невже його не побачу? — подумав. — Коли забирався до теплушки, раптом почув своє ім'я. До мене біг Льова! Хтось передав йому, що артилерійський полк вантажать на станції. Ми встигли обійнятися, і брат допоміг мені вскочити до вагона. Поїзд прискорював хід. І в цю мить я попросив Льову написати додому, що він мене провів. Я ніяк не думав тоді, що це прощання з братом було

останнє, і зустріч — остання", — з розпачем каже пан Малиновський.

Танкові бої Льови

На фронті, як тільки випадала вільна хвилинка, брати постійно листувалися. Приблизно знали, хто де воює, і чекали слушної нагоди побачитися знову. Під час наступу на Курській дузі брати з кожним днем наближалися одне до одного. Однак їм не судилося побачитися — розминулися.

У битві на Курській дузі Льова керував танком. Увечері під покровом темноти він поїхав на допомогу товаришам. Ніч і наступний день були спокійні. Третього серпня зранку розпочалася артилерійська підготовка. Німці, мабуть, вирішили йти в контратаку. Льова зі своїми товаришами замаскували техніку і стояли в засідці, очікуючи, доки наступатимуть німецькі танки і піхота.

"Після проведеної артилерійської підготовки і нальоту авіації супротивник пішов у контратаку. Схилами рухалося п'ятнадцять німецьких танків, за ними бігли групами автоматники. Яке було видовище — дивитися, як повзуть ці залізні броньовані машини! Підпустивши їх ближче, приблизно на 600 метрів, я й решта відкрили по них вогонь. Мій башнер тільки й устигав заряджати гармату. Підбив ще один танк. Бив і по другому, але його мій снаряд не брав. Виявилось — це "тигр". Його потім підбили спеціальним снарядом. Шкода, що в мене таких не було, а то б я його розстроїв. Бій тривав п'ять годин. За весь цей час ми підбили разом із артилеристами 21 німецький танк, із них — трьох "тигрів".

"Коли все стихло, нам привезли обід. Ми про нього зовсім забули. Дуже хотілося пити: у мене навіть сорочка була мокрою", — писав Льова.

У всіх боях використовували танки Т-34 — це основна бойова одиниця бронетанкових військ СРСР. Завдяки співвідношенню бойових якостей, надійності та затрат на виробництво його визнано найкращим танком війни. Під час битви під Курськом апогейним був час для танків Т-70. Після цього вони почали зникати з військових частин Червоної Армії, адже були занадто легкими. Ними було важко протистояти німецьким "тиграм". Т-6 — так він позначався в документах Радянського Союзу. Це німецький важкий танк, який масово почали використовувати під час Курської битви. (Машина була найсильнішою з озброєння і бронювання серед усіх танків світу. Вона важила 57 тонн, завдовжки до 9 метрів, а заввишки — три метри. На танку містилася гармата і чотири кулемети). Тому вивести з ладу його можна було, лише пошкодивши якусь робочу частину, що було важко для радянських танкістів.

Втрати у танкістів у дні наступу були великими. Від пострілів танкової гармати повітря в середині машини наповнювалося їдким горілим димом, було важко дихати. Звуки пострілів немов молотом били по голові. Від ударів ворожих болванок по броні її внутрішня частина розколювала-

А потім радянська пропаганда скаже, що Т-34 взагалі не горів

А в деяких екіпажів були особисті рахунки з фашистами

Борис Миколайович Малиновський

ся, і осколки летіли на всі боки, вражаючи танкістів. А коли танк підбивали або підпалювали, вибратися з машини на очах у супротивника й при цьому не згоріти допомагало лише диво.

Але тоді Льові щастило. Він до всього вже звик і воював із завзяттям. Навіть попри те, що в його машині було наскрізь пробито два опорних катки, надтрансмійний люк і ум'ятина на башті. Пошкодженням був, окрім іншого, комбінезон. Від нього

лишилися лише шматки тканини. Його розірвало осколками під час бомбардування...

“Мій світ перевернувся в ту мить”

“Кажуть: прийшла біда — відчиняй ворота. В кінці березня, через місяць після поранення Беляєва (мого товариша), мене ви-

кликали до командира дивізіону. У штабному бліндажі були Новіков, Мартинов і Коваленко. Мартинов (начальник розвідки дивізії) сказав, що прийшов лист для Беляєва від мого батька”, — згадує Борис Миколайович.

Уже тоді він мав неприємне передчуття — щось сталося з братом.

Отриманий лист був такого змісту: “...Але, дорогий товаришу Беляєв, Борис ще не знає того страшного, нічим не вилікованого нашого горя, яке ми переживаємо ось уже три місяці. Наша безцінний, золото наше, Льова загинув 15 грудня 1943 року. Офіційну звістку про це ми отримали 11 січня. Сил ніяких немає, щоб говорити про це. І зараз пишу Вам, а сльози душать горло і застилають очі. Ми вирішили не писати про це Борису... Ось я і звертаюся до Вас як до його друга просто за порадою, як вчинити? Чи писати про трагедію, що трапилася, йому? Адже це були такі брати-друзі, що я не знаю, хто ще так жив, як жили вони. І це звістка, звичайно, для Бориса буде убивчою. Як Ви на це відповісте, так ми і зробимо. Звичайно, рано чи пізно Борис і сам про це дізнається. А ось як зараз? Мати боїться, що, дізнавшись про смерть Льови, він полізе, щоб помститися проклятим німцям, тоді ми і його втратимо, останню нашу надію” (1944).

Лев Малиновський загинув у боях під Невелем. Випадково потрапивши під обстріл міномета. Був смертельно поранений і одразу ж помер.

Важко передати, що творилося тоді з Борисом. Він був сам не свій і мало не наробив дурниць. Та, подумавши про рідних, схаменився і почав жити далі. Він завжди свято беріг пам'ять про брата.

Через двадцять років після війни знайшов могилу дорогого Льови біля села Пильки Єзеріщенського району Вітебської області, на узліссі — на північний

захід від села. Це братська могила, в якій сплять вічним сном 2220 вірних синів Батьківщини.

Своє життя прожив за двох

Усю війну він пройшов, згадуючи старшого брата. Усе, що він робив, — з думками про брата. Минуло 67 років, а Борис Миколайович і досі не може спокійно читати листи Льови додому. Він береже всі його фото, все, що з ним пов'язано. Це для нього велика пам'ять, яку не можуть стерти навіть роки.

На стіні кімнати Бориса Малиновського — викарбуваний із міді портрет Льови. Він дивиться з нього все таким же двадцятирічним, яким був у 1941 році.

“Логіка війни невблаганна. Вона не шкодує ні хороших, ні поганих. Навпаки, до прекрасних людей вона нещадніша”, — цими словами з приводу загибелі одного з улюблених героїв “Севастопольських розповідей” Толстого хочеться сказати про брата. Так, смерть вибрала з нас двох того, хто кращий, сильніший, потрібний батькові, матері, людям. Минає час, а біль усе не втихає”, — каже Борис Малиновський.

Після війни відбулася зустріч студентів Івановського енергетичного інституту імені Леніна, де навчався Лев Малиновський. Саме перед нею Борис Малиновський дізнався, що Лев зустрічався зі своєю одногрупницею Галиною Градовцевою. Через тридцять років після загибелі брата він її розшукав.

Вона багато років чекала на Льову, навіть не знаючи, що він загинув. Борис знайшов її адресу і почав переписуватися. У одному зі своїх листів вона писала: “Десять років я не виходила заміж, чекала повернення Льови з війни. Він був розумний, скромний, чесний, добрий, тактовний, сором'язливий, як дівчина. Зав-

жди поруч, але не на видоті. Ми, студенти курсу, дуже його любили. Він дуже соромився свого зросту”.

В іншому листі вона писала вже про воєнні часи: “Перед відходом на фронт приніс мені фото, на якому він разом із батьком, і сказав: “Це мій батько, я якось не встиг тебе з ним познайомити. В останньому листі написав про ті жахи, які побачив після відступу німців. Скаржився, що йому заважають довгі ноги, важко сидіти в танку. Лист був повний рішучості мстити німцям”.

“Галина написала мені, що брат дуже любив бузок. І попросила посадити кущ на його могилі. А пізніше привезла бузок із Уфи до Києва. Я посадив його на могилі Льови, але квіти там не “прижилися”, — розповідає Борис Миколайович.

У скрутні хвилини післявоєнних років брат, як і в дитинстві, не залишав його. Образ Льови постійно був із ним, і він казав собі: “Не опускай руки! Ти живеш і за нього!”

Так і сталося. У 1945 році демобілізований Борис вступив до Івановського енергетичного інституту імені Леніна. Після закінчення продовжив навчання в аспірантурі Інституту електротехніки Академії наук України. Відтоді з цією академією його пов'язує більш як півстоліття.

Спочатку Борис Миколайович працював у лабораторії обчислювальної техніки Інституту електротехніки Академії наук СРСР, потім в Інституті кібернетики імені Глушкова. Став кандидатом, у 1964 році доктором технічних наук, а в 1969-му його було обрано членом-кореспондентом АН УРСР (нині Національна академія наук України).

Учень академіків Сергія Лебедева і Віктора Глушкова Борис Малиновський присвятив себе розробці теорії проектування і застосування обчислювальних і управляючих машин. Він досяг великих успіхів і на все життя зберіг пам'ять про брата ●

